

Min farmor og de andre faldne kvinder

Historien om uægte børn og samfundets syn på deres mødre.

Den 8. maj 1904 føder min farmor, Ane Marie Kristine Jacobine Sørensen, 23 år gammel og bosiddende i Dronninglund, en sund og velskabt datter, som får navnet Lise. Det var en stor skam, for hun var ikke gift med barnets far og blev det heller ikke. Hun overlod datteren til sine forældre, forlod Vendsyssel og slog sig ned i Aarhus, hvor hun mødte murersvend Søren Frandsen. De giftede sig, fik fem børn og levede et langt liv sammen uden, at Søren og de fem fællesbørn på noget tidspunkt fik den sande historie om Lise, de havde fået at vide var en niece.....

I mere end 40 år tav – og løj – min farmor over for sine nærmeste om sin relation til Lise.

Ikke desto mindre må man sige, at hun fik et godt liv.

Sådan gik det langt fra alle kvinder, som dengang fik børn uden for ægteskabet. Især ikke de fattige kvinder, der typisk arbejdede som tjenestepiger og mange gange kom fra hjem, hvor moren havde været igennem samme tur.

Foredraget handler om de kvinder, der i en ikke så fjern fortid fødte uægte børn og derfor havnede på samfundets bund og kaldtes for faldne kvinder. Nogle af dem fødte deres børn i dølgsmål og slog dem måske oveni købet ihjel.

Indtil kristendommen bed sig fast hos danskerne, hørte børneudsættelser til dagens orden. Man skilte sig af med de børn, der ikke var plads til, sådan som man i øvrigt har kendt til i Kina under etbarnspolitikken.

Efter reformationen skærpes straffene for sædelighedsforbrydelser, bl.a. for at føde uægte børn.

Især den enlige kvinde får hovedansvaret for, at der ikke fødtes uægte børn, og det er hende man sætter ind over for, bl.a. risikerede hun at blive halshugget.

Forholdene ændrede sig først for alvor et stykke inde i 1900-tallet takket være bl.a. modige og indignerende kvinders kamp, et nyt syn på kvinder og kvinders seksualitet, sexualoplysning, prævention og fri abort samt at kvinder fik økonomisk mulighed for at klare sig som eneforsørgere. Og nok så væsentligt, at foragten for den enlige mor blev afløst af accept.

Foredraget varer 6-7 kvarter eksklusiv eventuel pause.

Arrangøren skal stille projektor til rådighed (og have styr på teknikken). Eventuel mikrofon skal være håndfri.

Honorar 3.500 kroner plus transport.